

YERİNDE DENETİMLERDE COVID-19 TEDBİRLERİ KILAVUZU

UYGUNLUK DEĞERLENDİRME KURULUŞLARI
VE DENETİM EKİBİ ÜYELERİ İÇİN

Türk Akreditasyon Kurumu

HAZİRAN 2020

UYARI

Bu kılavuzda yer alan her türlü veri ve bilgi, asgari uyulması gereken kuralları içermektedir. Ulusal Otorite (T.C. Sağlık Bakanlığı, Bilim Kurulları vb.) ve/veya enfeksiyon kontrol komitelerince belirlenmiş/onaylanmış kılavuz, öneri ve uygulamaların alternatifi olarak kullanılmamalıdır. Kuruluşlara/-sektörlere/işletmelere yönelik yayımlanan enfeksiyon kontrol önlemleri ve varsa UDK içerisinde uyulması gereken kurallar öncelikle göz önünde bulundurulmalıdır.

UYGUNLUK DEĞERLENDİRME KURULUŞLARI
VE DENETİM EKİBİ ÜYELERİ İÇİN

Türk Akreditasyon Kurumu

HAZİRAN 2020

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından “Pandemi” kapsamına alınan Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik tedbirler kapsamında, kontrollü normalleşme süreci başlamıştır.

Bu kılavuz, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına (UDK) gerçekleştirilecek yerinde denetimler öncesinde, sırasında ve sonrasında COVID-19 tedbirleri kapsamında bilgilendirme yapmak ve önerilerde bulunmak üzere, olası enfeksiyonu önleme ve kontrol altına alma prosedürleri hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, saha denetimlerinde

denetçiler ve uygunluk değerlendirme kuruluşları tarafından dikkat edilmesi gereken asgari şartları kapsamaktadır. UDK’ların faaliyet gösterdiği sektör, tabi olduğu mevzuat, personel sayısı, organizasyon yapısı gibi durumlar göz önünde bulundurulduğunda uygulama farklılıklarıyla karşılaşılması muhtemeldir. Bu nedenle UDK’lar söz konusu hususları göz önünde bulundurarak enfeksiyonun önlenmesi ve kontrol altına alınması için kendi eylem planlarını oluşturmalıdır.

AKREDİTASYON DENETİMLERİ İÇİN COVID-19 TEDBİRLERİ

TÜRKAK tarafından akreditasyon kuralları gereği gerçekleştirilecek yerinde denetimlerde uygunluk değerlendirme kuruluşlarının hem kendi personellerinin hem de denetim ekiplerinin sağlığının korunması açısından çeşitli tedbirler alması gerekmektedir. Yeni Covid-19 salgını dikkate alınarak tüm Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının salgınının kendilerine olan etkileri ile ilgili risk değerlendirmesi yapması, acil durum planlarını güncellemesi, gerekli önlemleri alması gerekmektedir.

Dikkat

TÜRKAK tarafından akreditasyon kuralları gereği gerçekleştirilecek yerinde denetimlerde uygunluk değerlendirme kuruluşlarının hem kendi personellerinin hem de denetim ekiplerinin sağlığının korunması açısından çeşitli tedbirler alması gerekmektedir. Yeni Covid-19 salgını dikkate alınarak tüm Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarının salgınının kendilerine olan etkileri ile ilgili risk değerlendirmesi yapması, acil durum planlarını güncellemesi, gerekli önlemleri alması gerekmektedir.

Uygunluk Değerlendirme Kuruluşuna Giriş- ıkış Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Uygunluk değerlendirme kuruluşuna giriş esnasında temasız ateş ölçerler ile ateş ölçümü yapılması ve yüksek ateş (38 C üzeri) tespit edilmesi halinde işyeri hekimine yönlendirme yapılması gereklidir.

Temas yolu ile geçiş kontrol sistemi bulunan işyerlerinde bulaş riskine karşı temassız sistemlerin kullanılması veya geçici süre ile bu sistemlerin kullanılmaması gerekmektedir.

Denetim Alanlarında (Toplantı Salonu, Ofis ve Laboratuvar vb.) Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Merkezi havalandırma sistemlerinde içeriden alınan havanın tekrar dolaşıma verilmesi yerine %100 dış havanın emilerek şartlandırılması yöntemi tercih edilmeli veya mümkün ise merkezi emiş kanalına UV ışıkları yerleştirilerek emilen havada varsa virüslerin öldürülmesi sağlanmalıdır. Çalışanlar ve denetim ekibi üyeleri, selamlaşma ve vedalaşma sırasında tokalaşma ve sarılmadan kaçınmalıdır.

Bakterilerin çok sık görüldüğü cep telefonu, tablet ve laptop gibi elektronik cihazların temizliği sık sık ve antibakteriyel jel ya da bezlerle yapılmalıdır. Katılımcılardan herhangi birinde belirti olması durumunda veya kendilerini iyi hissetmedikleri takdirde toplantıya katılmamaları gerektiği söylenmelidir.

UDK içerisinde denetim gerçekleştirilecek bölümlerin, ekipmanların ve toplantı odalarının denetim öncesinde mümkünse dezenfekte edilmesine dikkat edilmelidir.

Açılış- Kapanış Toplantıları

Açılış toplantılarında UDK'ların genel önlemler hakkında katılımcıları bilgilendirmesi tüm tarafların güvenliği için önemlidir.

Toplantı ortamının iyi havalandırıldığından emin olmak için pencere ve kapılar açılmalıdır ve ortam havasının sürekli temiz kalması sağlanmalıdır. Klima kullanımından kaçınılmalıdır. Toplantılar mümkün olan en az sayıda personel ile gerçekleştirilmelidir. Toplantı başlarken el sıkışmadan selamlaşma yapılması sağlanmalıdır.

Toplantılar yeterli büyüklükte alanlarda gerçekleştirilmelidir ve bu durum denetimlerden önce teyit edilmelidir. Katılımcılar arasında uygun mesafe olacak şekilde oturma düzeni ayarlanmalıdır.

Toplantı ortamında kişilerle yakın temastan kaçınılmalı ve mutlaka maske kullanılmalıdır. Gerektiğinde tek kullanımlık eldiven takılmalıdır. Öksürme ve hapşırma durumlarında ağız ve burun tek kullanımlık mendil ile kapatılmalı, mendil kullanılmayan durumlarda dirseğin iç tarafı kullanılmalıdır. Toplantılar boyunca kişisel eşyalar diğer kişilerle paylaşılmamalı ve aynı şekilde diğer kişilerin kişisel eşyaları da kullanılmamalıdır (imzalama sırasında aynı kalemin kullanılması, ortak bilgisayar kullanımı, mümkünse kayıtlar ve dokümanlar vb.). Tüm katılımcılar için mendiller ve el dezenfektanı da dahil olmak üzere yeterli malzeme tedarik edilmelidir ve bu malzemeler toplantı yerinde herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek ve kullanılabilir şekilde yerleştirilmelidir.

Toplantı sırasında ikramlık bulundurulmasından kaçınılmalıdır ve kapalı şişe su kullanılmalıdır. Toplantı bitiminde toplaşmadan veda edilmesi ve toplu fotoğraf çekilmemesi önerilmektedir.

Denetim Yapılan Diğer Alanlar

Yeterli hijyen malzemesi (dezenfektan, tek kullanımlık mendil vs.) ve koruyucu ekipman (maske, eldiven vs.) bulundurulması gerekmektedir.

Tüm çalışanların sosyal mesafe kuralına uyması, tüm kişisel koruyucu tedbirlere uygun şekilde (maskelerin ağız ve burnu kapatacak şekilde sürekli olarak takılması) uyması gerekmektedir.

Denetim alanında aynı anda bulunan kişi sayısının asgari oranda tutulması için planlama yapılması ve mümkünse yüz yüze değil yan yana çalışmanın tercih edilmesi önerilmektedir.

Denetim ortamına elle temas edilmesine gerek duyulmayan yeterli sayıda çöp kutusu yerleştirilmesi önerilmektedir. UDK'nın lokasyonları dışında gerçekleştirilecek denetimlerde bahsi geçen kurallara uyumun UDK tarafından denetimden önce değerlendirilmesi beklenmektedir. (Örn: tedbirlerin uygunluğuna dair denetimden önce bir kontrol ya da uzaktan görüşme)

Denetimlerde Ortak Alanların (Asansör, Lavabo, Mola/Dinlenme Alanı, Yemekhane, Restoran vb.) Kullanımı Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Yerinde denetimin yapılacağı ofis, laboratuvar, muayene kuruluğu vb. uygunluk değerlendirme kuruluğlarının yerleşik bulunduğu lokasyonlarda asansörlerin mümkün olduğunca kullanılmaması, zorunlu hallerde sosyal mesafe kuralına uygun kişi sayısı ile sınırlandırılması ve temas edilen yüzeyle rin sıklıkla dezenfekte edilmesi gerekmektedir. Kişilerin asansör kullanımını mümkünse en aza indirmeleri önerilmektedir. Bunun mümkün olmadığı durumlarda sosyal mesafe kurallarına uygun olarak asansör kapasitesinin en fazla %30'u kadar kişinin kullanımı daha uygun olacaktır.

Ortak kullanım alanındaki su sebilleri ve çay-kahve makinalarının mümkün olduğunca kullanılmaması, çalışanlara ve denetim ekiplerine kapalı şişelerde su temin edilmesi gerekmektedir. Özellikle sigara içme alanları, yemekhane, kafeterya gibi sosyal mesafenin azalabileceği alanlarda sosyal mesafenin korunması sağlanmalıdır.

Bekleme salonu/lobi alanları temiz ve düzenli tutulmalıdır. Oturma düzeni kişiler arasında en az 1.5 metre olacak şekilde düzenlenmelidir. Kitaplar, broşürler ve dergiler dahil olmak üzere gerekli olmayan tüm eşyalar lobi/bekleme alanlarından, diğer ortak kullanılan alan ve salonlardan çıkarılmalıdır.

Yerinde denetimler sırasında denetim ekiplerinin öğle yemeklerinde kuruluşun imkanları doğrultusunda yemekhaneler kullanılacaksa uygun termal konfor şartları ve hijyen sağlanmalıdır. Aynı anda yemek yiyen kişi sayısı azaltılmalıdır. Yemek öncesinde ve sonrasında ellerin bol su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca yıkanması ve tek kullanımlık havlu ile ellerin kurulması gibi kişisel hijyen kurallarının uygulanmasına imkan veren düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Baharat, kürdan, tuz, kaşık, çatal, bıçak, bardak vb. malzemelerin mümkünse tek kullanımlık olacak şekilde sunulmasının sağlanması uygun olacaktır. Yemekhane görevlilerinin kişisel hijyen kurallarına uygun davranmasının ve uygun kişisel koruyucu donanımlarının sağlanması gereklidir.

Öğle yemeği için bir restorana gidilecek veya sipariş verilecekse faaliyetleri sırasında ilgili yasal otoriteler tarafından ilan edilmiş tedbirlere tam olarak uyan işletmelerin tercih edilmesine dikkat edilmelidir. Masalardaki oturma düzeni tedbirlerine uyulması gerektiğinden, gidilecek yerin masa koşullarına uygun sayıda katılımcının öğle yemeğine eşlik etmesi tavsiye edilmektedir. Yemek yemek, bir şeyler içmek ve benzeri sebeplerle maskenin çıkarılması ve sonra tekrar takılması gerekiyorsa, maske varsa kendi poşeti içine, yoksa başka temiz ve kilitli bir poşet içerisine konularak dış ortamdan izole bir şekilde muhafaza edilmelidir. Kullanılan maske, diğer maskeler ile aynı poşet veya kabın içerisine asla konulmamalıdır.

Özellikle lavabo, tuvalet, banyo, merdiven kenarlıkları, musluk, yemekhaneler, asansörler vb. ortak kullanım alanlarına girişlerde dezenfektan bulundurulmalıdır. Tuvalet ve lavabolarda özellikle temassız sabunluklar, kâğıt havlu makineleri ve çöp kutuları kullanılmalıdır.

Ulaşım ve Konaklama Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Denetim yapılacak kuruluşa ulaşım sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar, genel Covid-19 tedbirlerine benzer niteliktedir. Tüm ulaşım araçlarının kullanımı sırasında maske takılmalı, maske nemlendikçe ya da kirlendikçe değiştirilmeli, değiştirilmesi öncesinde ve sonrasında el antiseptiği kullanılmalıdır. Denetim ekipleri talep etmeleri halinde kendi özel araçlarını kullanabilirler. Denetimin gerçekleştirileceği yere ulaşımında UDK tarafından sağlanan araçlar kullanılıyorsa, bu araçlar için de maske takma zorunluluğu bulunmaktadır. Sosyal mesafeyi korumak, yolculuk sırasında da önemlidir.

Covid-19 ile temas riskini en aza indirmek için tüm ulaşım araçları kullanılmadan önce ve kullanıldıktan sonra en az %70 alkol içeren bir kolonya veya dezenfektan ile ellerin ve bileklerin temizlenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte eller temizlenmeden yüz bölgesine (göz, ağız ve burun) dokunmamaya dikkat edilmelidir. Damlacık oluşturması nedeniyle araç içinde konuşulmaması ve bağırılmaması tavsiye edilmektedir. Araçlarda bir mecburiyet olmadıkça su dahil içecek ve yiyecek kullanılmamalıdır.

Uçakla seyahatlerde havayolu şirketlerinin, tren ile seyahatlerde TCDD'nin ve otobüs ile seyahatlerde firmaların yönergeleri takip edilmelidir.

Konaklama tesislerinde enfeksiyonun bulaşma riskini azaltmak için korunma ve kontrol önlemlerine dikkat edilmelidir. Bu nedenle konaklama için seçilecek tesislerin T. C. Sağlık Bakanlığı, T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşların yaptığı bilgilendirmeleri düzenli olarak takip ettiğinden ve gerekli tedbirlerin alındığından emin olunmalıdır.

Konaklama süresi boyunca denetçilerimiz konaklama tesisinde genel hususlar bölümünde belirtilen kişisel önlemlerini mutlaka almalıdır. (Örneğin resepsiyon ve insan hareketi ve yoğunluğunun yaşandığı diğer bölümlerde (restoran, spor salonları vb.) sosyal mesafe (1-1.5 metre) kurallarına uyulmalı, ortak kullanım alanlarında maske takmalı vb.)

KAYNAKLAR

1. “Coronavirus: How to Stay Safe on Your Travels, Mart, 2020”

<https://www.schengenvisainfo.com/news/coronavirus-how-to-stay-safe-on-your-travels/>

2. Health and Safety Executive (HSE)

<https://www.gov.uk/health-and-safety-executive>

3. Lai CC, Wang CY, Wang YH, et al (2020). Global epidemiology of coronavirus disease 2019 (COVID19): disease incidence, daily cumulative index, mortality, and their association with country healthcare resources and economic status. Int J Antimicrob Agents, Mar 19;105946. doi:10.1016/j.ijantimicag.2020.105946.

4. Park SE (2020). Epidemiology, virology, and clinical features of severe acute respiratory syndrome - coronavirus-2 (SARS-CoV-2; Coronavirus Disease-19). Clin Exp Pediatr, Apr;63(4):119-124.doi: 10.3345/cep.2020.00493.

https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf?type=file

5. T.C. Çalışma, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, “İşyerinde Yeni Tip Koronavirüse Karşı Alınması Gereken Önlemler Rehberi, Nisan 2020”

https://ailevecalisma.gov.tr/media/43190/covid19_isyerinde_alinmasi_gereken_onlemler_2_19042020_2337.pdf

6. T.C. Çalışma, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, “Yeni Koronavirüs Salgını Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Profesyonellerinin İşyerinde Aldıracağı Tedbirler, Nisan 2020”

<https://ailevecalisma.gov.tr/media/42183/yeni-koronavirus-salgini-kapsaminda-is-sagligi-ve-guvenligi-profesyonellerinin-isyerlerinde-aldiracagi-tedbirler.pdf>

7. T.C Sağlık Bakanlığı “Covid-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması, 1 Haziran 2020”

https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/toplumda-salgin-yonetimi/salgin-yonetimi-ve-calisma-rehberi/COVID19-SALGIN_YONETIMI_VE_CALISMA_REHBERI.pdf

8. T.C Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, “Covid-19 (SARS-CoV 2 Enfeksiyonu (Bilim Kurulu Çalışması Rehberleri, 1 Haziran 2020.”

9. T.C. Sağlık Bakanlığı “Covid-19 Konaklama Tesislerinde Alınması Gereken Önlemler Rehberi, Nisan, 2020”

https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/diger_kamu_kuruluslar/COVID19-KonaklamaTesislerindeAlinmasiGerekenOnlemler.pdf

10. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı “Covid-19 Sanayi Kuruluşları İçin Hijyen, Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Kılavuzu, Mayıs ,2020”

<https://www.sanayi.gov.tr/medya/duyurular/da1ac141-400c-43b0-b4dc-bbcd9258c3a2>

11. United States Department of Labor Occupational Safety and Health Administration Covid-19 Control and Prevention/Laboratory Workers and Employers

<https://www.osha.gov/SLTC/covid-19/laboratory.html>

12. Working Safely During Coronavirus (COVID-19), Mayıs, 2020.

<https://www.gov.uk/guidance/working-safely-during-coronavirus-covid-19/labs-and-research-facilities>

13. World Health Organisation (who.int)

YERİNDE DENETİMLERDE COVID-19 TEDBİRLERİ KILAVUZU

TÜRK AKREDİTASYON KURUMU
yerelden evrensele • from local to universal

İLETİŞİM

*Türk Akreditasyon Kurumu
Mustafa Kemal Mahallesi
2125. Sokak No:1 Çankaya
06530 Ankara Türkiye*

+90 (312) 410 8200
info@turkak.org.tr
www.turkak.org.tr

@turkak

